

ΕΕΛ/ΛΑΚ

Εταιρεία Ελεύθερου Λογισμικού /Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα

06 Μαΐου 2015

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Γιατί η τροπολογία για την Διαύγεια δεν είναι μια απλή τεχνική διευκόλυνση της Διοίκησης: Η προστασία της Διαύγειας είναι υπόθεση όλων μας.

Η ΕΕΛ/ΛΑΚ σε συνέχεια της απάντησης που έδωσε ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών κ. Μάρδας, απέστειλε εκ νέου [επιστολή](#) στους αρμόδιους υπουργούς οικονομικών και εσωτερικών και διοικητικής ανασυγκρότησης **ζητώντας την απόσυρση της τροπολογίας από το σχέδιο νόμου και προτείνοντας να δοθεί προτεραιότητα στη διαλειτουργικότητα των πληροφοριακών συστημάτων των φορέων του δημοσίου ώστε να μειωθεί το διοικητικό κόστος που απαιτείται για τη χειρωνακτική ανάρτηση των αποφάσεων στη Διαύγεια.**

Στην απάντηση που έδωσε ο κ. Μάρδας κατά τη συζήτηση της τροπολογίας 105/46 30.4.2015 με τίτλο "[1.Ανάρτηση πράξεων ανατροπής ανάληψης υποχρεώσεων στο πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ. 2. Τροποποιήσεις διατάξεων των άρθρων 79, 104, 161, 163, 165, καθώς και του άρθρου 167 του ν.4270/2014\(ΦΕΚ Α 143\)](#)" η οποία κατατίθεται στο σχέδιο νόμου «Εκδημοκρατισμός της διοίκησης-Καταπολέμηση Γραφειοκρατίας και Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση - Αποκατάσταση Αδικιών και άλλες διατάξεις» αναφέρει ότι:

“Μετατίθεται απλά και μόνο ο χρόνος ανακοίνωσης στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ των πληρωμών που γίνονται στις 31 Δεκεμβρίου, παραδείγματος χάριν και πηγαίνουν στις 31 του Γενάρη. Αυτό γίνεται. Διευκολύνει τη Διοίκηση.”

Το κείμενο της προτεινόμενης τροπολογίας έχει ως εξής:

“Ανάρτηση πράξεων ανατροπής ανάληψης υποχρεώσεων στο “ΔΙΑΥΓΕΙΑ”

α. Πράξεις ανατροπής ανάληψης υποχρέωσης (ανακλητές πράξεις) **που εκδίδονται με ημερομηνία 31η Δεκεμβρίου εκάστου έτους** ισχύουν από την ημερομηνία αυτή και **αναρτώνται** στο Πρόγραμμα “ΔΙΑΥΓΕΙΑ” το αργότερο **έως την 31η Ιανουαρίου του επομένου έτους**. Ειδικά για το τρέχον έτος, η προθεσμία ανάρτησης στο πρόγραμμα “Διαύγεια” παρατείνεται έως δέκα (10) ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος.

β. Η ισχύς των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου ανατρέχει από την 1η Ιανουαρίου 2015.

(έμφαση και υπογράμμιση δική μας)

Σύμφωνα με το το άρθρο 4 παρ. 2 του νόμου 3861/2010 το οποίο αρχικά ανέφερε:

“2. Με εξαίρεση τις πράξεις της προηγούμενης παραγράφου, οι λοιπές πράξεις που κατά τον παρόντα νόμο αναρτώνται στο Διαδίκτυο **δεν εκτελούνται**, εάν δεν έχει προηγηθεί η ανάρτησή τους στο Διαδίκτυο κατά τα οριζόμενα στον παρόντα νόμο.”

και στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με το άρθρο 23 του ν. 4012/2013 ακολούθως:

ΕΕΛ/ΛΑΚ

Εταιρεία Ελεύθερου Λογισμικού /Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα

“2. Με εξαίρεση τις πράξεις της προηγούμενης παραγράφου, οι λοιπές πράξεις του άρθρου 2 αναρτώνται στο διαδίκτυο κατά τα οριζόμενα στον παρόντα νόμο και **ισχύουν από την ανάρτησή τους.**”

Με την αντικατάσταση αυτή, ισχυροποιήθηκε περαιτέρω η Διαύγεια, καθώς η πράξη της ανάρτησης αποτελεί πλέον προϋπόθεση όχι απλά για την εκτελεστότητα αλλά για την ισχύ των σχετικών πράξεων.

Αντιθέτως, με την τροπολογία που προτείνεται δημιουργείται σοβαρό ρήγμα τόσο στην λειτουργία όσο και στις αρχές της Διαύγειας και ένα εξαιρετικά αρνητικό προηγούμενο για μελλοντικές νομοθετικές παρεμβάσεις που θα μπορούσαν να αποδυναμώσουν ουσιαστικά τη Διαύγεια.

Ειδικότερα:

(α) Δεν πρόκειται για μια απλή μετάθεση ημερομηνίας, αλλά για ουσιαστική αλλοίωση του χαρακτήρα της Διαύγειας: Ο σκοπός της σύνδεσης της Διαδικτυακής ανάρτησης με την ισχύ μιας απόφασης της διοίκησης έχει ακριβώς το στόχο της άμεσης θέσης της δράσης της διοίκησης στον δημόσιο έλεγχο. Η διαφοροποίηση μεταξύ χρόνου έκδοσης και ισχύος της πράξης είναι πλήρως και καταφανώς αντίθετος στο ratio legis της Διαύγειας. Επιπλέον, καταστρατηγεί μία από τις βασικές αρχές στις οποίες έχει δεσμευτεί η Ελλάδα απέναντι στο [Open Government Partnership](#), δηλαδή αυτήν της ενεργητικής και εξ ορισμού διαφάνειας: η υπονόμευση της Διαύγειας είναι σίγουρο ότι θα επιφέρει μείωση της αξιολόγησης της χώρας μας στους διεθνείς δείκτες ανοικτής διακυβέρνησης και πρόσβασης στη δημόσια πληροφορία και θα αποτελέσει πλήγμα για μια πολιτική για την οποία υπάρχει διακομματική συναίνεση εδώ και πέντε πολύ δύσκολα χρόνια. Πέραν αυτού η σύνδεση ανάρτησης και ισχύος έχει ήδη ενσωματωθεί σε ροές διαδικασιών των δημοσίων φορέων καθώς και ως βασική παραδοχή σε πληροφοριακά συστήματα του Δημοσίου και του Ιδιωτικού τομέα στα οποία τυχόν καταστρατήγηση της βασικής αρχής θα απαξιώσει τα εν λόγω συστήματα και θα επαναφέρει τα προβλήματα στα οποία η Διαύγεια έχει δώσει λύση.

(β) Δεν αφορά σε μία μικρή ή περιφερειακή απόφαση της διοίκησης, αλλά αποτελεί οριζόντιο και κεντρικό μέτρο: Η τροπολογία που επιχειρείται αφορά στις πράξεις ανάκλησης δαπανών για το **σύνολο** των αποφάσεων της δημόσιας διοίκησης. Με τις πράξεις ανατροπής ανάκλησης υποχρέωσης ενδέχεται να αλλάξει ουσιαστικά η εικόνα του απολογισμού ενός οικονομικού έτους. Το πλήγμα για τη διαφάνεια είναι ουσιαστικό.

(γ) Η τροπολογία έρχεται σε αντίθεση με την αρχή της αναλογικότητας: είναι απορίας άξιο γιατί η κυβέρνηση επιλέγει να μεταβάλει την ουσία ενός θεσμού όπως η Διαύγεια, αντί, απλά, να διασυνδέσει τα πληροφοριακά συστήματα των δημοσίων φορέων με αυτά της Διαύγειας. Επιλέγεται μια ρύθμιση στο επίπεδο του νόμου για το σύνολο των φορέων και όχι για συγκεκριμένη χρονική περίοδο, αντί να διορθωθεί το πραγματικό πρόβλημα που είναι είτε η βελτίωση των διαδικασιών, είτε η διόρθωση των πληροφοριακών συστημάτων. Είναι δημοκρατικό καθήκον της κυβέρνησης να προσδιορίσει που ακριβώς τίθεται το πρόβλημα και να προβεί σε δημόσια και ανοιχτή διαβούλευση για την επίλυσή του, αντί να προβαίνει σε νομοθετικές ρυθμίσεις που δημιουργούν νέα προβλήματα χωρίς να λύνουν τα παλιά. Πως γίνεται να υπάρχει χρόνος για την έκδοση των ανακλητικών πράξεων, αλλά όχι για την ανάρτησή τους διαδικτυακά; Είναι τελείως δυσανάλογο και απρόσφορο όταν αντιμετωπίζεις ένα διαδικαστικό πρόβλημα που καθιστά αδύνατη την εφαρμογή ενός νόμου να επιλέγεις την αναθεώρηση του νόμου και όχι της διαδικασίας. Η ΕΕΛ/ΛΑΚ επαναλαμβάνει ότι εάν πρόκειται για θέμα διαδικασίας ή τεχνικό θέμα διαλειτουργικότητας συστημάτων, μπορεί να υπάρξει συνεργασία

ΕΕΛ/ΛΑΚ

Εταιρεία Ελεύθερου Λογισμικού /Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα

όλων από κοινού για να επιλυθεί άμεσα με σεβασμό στο δικαίωμα του πολίτη να πληροφορείται τις δράσεις της δημόσιας διοίκησης.

(δ) Σκοπός των ρυθμίσεων διαφάνειας, όπως η Διαύγεια, είναι η προάσπιση των δικαιωμάτων του πολίτη, όχι η διευκόλυνση της διοίκησης: το επιχείρημα της υπονόμησης της Διαύγειας “επειδή διευκολύνει τη δημόσια διοίκηση” στερείται οποιουδήποτε ερείσματος νομικού, ηθικού ή άλλου. Είναι προφανές ότι η διαφάνεια μπορεί να είναι εξαιρετικά ενοχλητική. Είναι προφανές ότι όταν έχει μάθει κάποιος να δουλεύει με έναν τρόπο δεν θέλει να τον αλλάξει. Είναι προφανές ότι όταν ένα πληροφοριακό σύστημα σου υπαγορεύει έναν τρόπο εργασίας, δεν θέλεις να μπει στον κόπο να το αλλάξεις, ακόμη κι αν ξέρεις ότι αυτός ο τρόπος δεν είναι ο ορθός. Αλλά είναι προφανέστερο ότι όταν έχεις ένα έννομο αγαθό που λέγεται το δικαίωμα του πολίτη στο να ελέγχει άμεσα τη δράση της δημόσιας διοίκησης μέσα από την πρόσβαση στην οικονομική πληροφορία όταν αυτή εκδίδεται κι ένα άλλο αγαθό που λέγεται “διευκόλυνση της διοίκησης” θα πρέπει να επιλέξεις το πρώτο. Η διαφάνεια είναι σημαντικότερη από τη διευκόλυνση.

(ε) Η τελευταία πρόταση της επιχειρούμενης τροπολογίας είναι εξαιρετικά ασαφής και άρα προβληματική: Τι ακριβώς σημαίνει: “Ειδικά για το τρέχον έτος, η προθεσμία ανάρτησης στο πρόγραμμα “Διαύγεια” παρατείνεται έως δέκα (10) ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος”; Δεν είναι σαφές:

- εάν αφορά στο σύνολο των πράξεων της δημόσιας διοίκησης ή μόνο για τις ανακλητικές πράξεις
- εάν η προθεσμία των δέκα ημερών αφορά στις πράξεις ανακλήσεως του 2015 και άρα μεταθέτει την προθεσμία για τις 10 Φεβρουαρίου του 2016 ή πρόκειται για κάτι άλλο.

Όπως προκύπτει από την εκτεταμένη συζήτηση που έχει ξεκινήσει με αφορμή το θέμα της τροπολογίας της Διαύγειας, το όλο ζήτημα δεν είναι ούτε απλό, ούτε διαδικαστικό, ούτε προφανές.

Αυτό απηχεί και η πρόταση της προέδρου της Βουλής, κας Κωνσταντοπούλου που ζήτησε να συζητηθεί το όλο θέμα σε ξεχωριστή συνεδρία και όχι ως αντικείμενο του νομοσχεδίου «Εκδημοκρατισμός της διοίκησης- Καταπολέμηση Γραφειοκρατίας και Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση - Αποκατάσταση Αδικιών και άλλες διατάξεις». Αδικεί τόσο τους στόχους του νομοσχεδίου, όσο και τη σημασία της Διαύγειας μία τόσο αποσπασματική προσέγγιση.

Υπάρχει και σε κάθε περίπτωση πρέπει να βρεθεί ο χρόνος για μια ουσιαστική συζήτηση του ζητήματος.

Η ΕΕΛ/ΛΑΚ επαναλαμβάνει ότι το θέμα της Διαύγειας είναι εθνικό. Αφορά όλους μας και δεν επιθυμούμε να γίνει σε καμία περίπτωση αντικείμενο μικροκομματικής εκμετάλλευσης.

Για το λόγο αυτό προτείνει στους αρμόδιους υπουργούς τις ακόλουθες ενέργειες:

- ανάκληση της τροπολογίας
- εισαγωγή ρυθμίσεων που ενισχύουν το ρόλο της Διαύγειας με επέκταση του πεδίου εφαρμογής της στο σύνολο των πράξεων της διοικήσεως εκτός εκείνων που αφορούν σε εθνική ασφάλεια, ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, εμπιστευτική πληροφορία και απόρρητα αναγνωρισμένα από το νόμο
- ενίσχυση της Διαύγειας με τη διασύνδεσή της με όλα τα βασικά πληροφορικά συστήματα του δημοσίου ώστε να μειωθεί το διοικητικό κόστος που απαιτείται για τη χειρωνακτική ανάρτηση των αποφάσεων, πχ το με <http://www.eaadhsy.gr/index.php/m-foreis/m-khmdhs>

ΕΕΛ/ΛΑΚ

Εταιρεία Ελεύθερου Λογισμικού /Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα

- το [opengov](#) να θεσμοθετηθεί ώστε να δημοσιεύονται υποχρεωτικά έγκαιρα όλες οι προσκλήσεις για προσλήψεις μετακλητών από όλους τους φορείς του δημοσίου καθώς και να γίνεται έγκαιρα διαβούλευση όλων των νομοσχεδίων και κανονιστικών πράξεων.
- δημιουργία ομάδας εργασίας για τη διαδικαστική και τεχνολογική (διαλειτουργικότητα) του προβλήματος των ανακλητικών πράξεων. Η ΕΕΛ/ΛΑΚ ανήκει στα 29 μεγαλύτερα ερευνητικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας και μπορεί να συνεισφέρει άμεσα με τεχνογνωσία του υψηλότερου επιπέδου. Κατά καιρούς έχει αντιμετωπίσει τέτοιου είδους τεχνικά και διαδικαστικά προβλήματα με ιδιαίτερη επιτυχία και με τη συμμετοχή των πανεπιστημίων, της κοινωνίας των πολιτών και των παραγωγικών δυνάμεων της χώρας. Επίσης έχει κάνει επανειλημμένως πρόταση στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης σε σχέση με τη σύσταση ομάδας εργασίας για την εφαρμογή του Πλαισίου Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και την πραγματική εφαρμογή των με νόμο θεσπισμένων κανόνων διαλειτουργικότητας

--

Για την ΕΕΛ/ΛΑΚ

Η μη-κερδοσκοπική Εταιρεία ΕΛ/ΛΑΚ ιδρύθηκε το 2008, σήμερα αποτελείται από 29 Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα και κοινωφελείς φορείς. Η ΕΕΛ/ΛΑΚ έχει ως κύριο στόχο να συμβάλλει στην [ανοιχτότητα](#) και ειδικότερα στην προώθηση και ανάπτυξη των [Ανοιχτών Προτύπων](#), του [Ελεύθερου Λογισμικού](#), του [Ανοιχτού Περιεχομένου](#), των [Ανοιχτών Δεδομένων](#) και των [Τεχνολογιών Ανοιχτής Αρχιτεκτονικής](#) στο χώρο της [εκπαίδευσης](#), του [δημόσιου τομέα](#) και των [επιχειρήσεων](#) στην Ελλάδα, ενώ παράλληλα φιλοδοξεί να αποτελέσει κέντρο γνώσης και πλατφόρμα διαλόγου για τις ανοιχτές τεχνολογίες. Ανάμεσα στους φορείς που συμμετέχουν στην ΕΕΛ/ΛΑΚ είναι τα πιο πολλά ελληνικά Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα, ενώ για την υλοποίηση των δράσεων της η ΕΕΛ/ΛΑΚ βασίζεται στην συνεργασία και ενεργή συμμετοχή των μελών της και της ελληνικής κοινότητας χρηστών και δημιουργών Ελεύθερου Λογισμικού, Ανοιχτού Περιεχομένου και Τεχνολογιών Ανοιχτής Αρχιτεκτονικής. Η ΕΕΛ/ΛΑΚ εκπροσωπεί τα [Creative Commons](http://wiki.creativecommons.org/Greece) (<http://wiki.creativecommons.org/Greece>) και είναι ιδρυτικό μέλος του [COMMUNIA](http://www.communia-association.org/) (<http://www.communia-association.org/>), είναι ο ελληνικό κόμβος για το [Open Data Institute](http://opendatainstitute.org/) (<http://opendatainstitute.org/>), είναι μέλος του [Open Budget Initiative](http://internationalbudget.org/what-we-do/major-ibp-initiatives/open-budget-initiative/) (<http://internationalbudget.org/what-we-do/major-ibp-initiatives/open-budget-initiative/>).

Επικοινωνία: Δέσποινα Μητροπούλου 210 7474-271, [info at ellak.gr](mailto:info@ellak.gr)